

ALBINA

de două ori în săptămână: Jol-a și
sinea; era când va pretinde im-
munitatea materilor, va oși de trei s'e
de patru ori în săptămână.

Titlu de prenumerațiune,
pentru Austria:

cu întregu 8 fl. v. a.
jumătate de anu 4 fl. v. a.
strariu 2 fl. v. a.

pentru România și străinatete:
cu întregu 12 fl. v. a.
jumătate de anu 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core-
spondinti ai nostri, și de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresá și corespondintiele, ce pri-
vescu Redactiunea, administratiunea s'e
speditura; câte vor fi nefrancate, nu se vor
primi, era cele anonime nu se vor publica

Pentru anuntce și alte comunicatiuni de
interesu privat — se raspunde câte 7 cr.
pe linia; repetirile se facu cu pretiu sca-
diutu. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pen-
tru una data se antecipa.

Budapesta in 8/20 iuniu 1874.

Scirile din *Spania* adeverescu o invin-
re marisóra a armatei republicane asupra
alistilor. La *Aleota*, scrie „Gazeta“ din
Madrid, 12,000 de Carlisti, comandati de
Serrano, au suferitu o cumplita bataia. Fiilu
antelui *Henrie*, a cadiutu in bataia.

Din *Versalia* totu mereu sosescu deslu-
despre votarea de luni-a trecuta, candu
de majoritate de 4 voturi invisera Republi-
ci, precum am amintitu in nrulu trecut.
Templarea se aplica asiá, cá din *drépl'a cen-
trale*, carea este monarchista și Orleansista,
dupa unii 19 voturi s'au desbinatu si au
scututu in partea Republicanilor; alti 10
votati — asemenea s'au desbinatu, dar —
s'abtienutu de la votu; pre candu depu-
si stangei, pan' la *trei*, toti au votatu pen-
propunerea stangei centrale, facuta de
Periere, carea astfelu dobandi majoritate.
Trei deputati din stanga estrema, cari
s'abtienutu, au fost corifei, cari nu voiau
s'acompromite principiulu: cumca adunarea
nationale de astadi nu are atributiunea de
constituante. —

In *Romania* s'iedinti'á extraordinaria a
puriloru legiuitórie, cu multa lauda din par-
Tronului pentru legile votate, prin me-
domnescoi s'au inchisu la 1/13 iuniu. —

Budapesta, in 7/19 iuniu 1874.

Istori'a cu *Kuhn* si cu *Koller*, cu trami-
aceluia — „mir nicht, dir nichts“ —
Gratz de comandante, si aducerea si instala-
acestui-a in ministeriulu de resbelu alu
serijului austro-magiaru, ér fora contrasem-
ara, si chiar fora scoirea faptoriloru con-
nacionali, — acésta istoria mereu preocupá
agita spiritele, nelasandu-le unu minutu s'e
liniscéscá!

Dovéda colatante despre consciinti'a rea,
pre cugetulu peccatosu alu celoru de la
ere.

Este evenimentulu intocmai casi candu
a sortii ar fi lovit cu degetulu seu as-
peste nasu pe prostii si orbii, si betii de
ese si de pacate ruinatori ar tieriloru si
póraloru.

Magiaril coí ingamfati anume, ce-ce de
pte aní in cóci, basati pe juramentulu de
ronare alu Monarchului, — pre care pe
ne lu-interpretau de juramentu de cre-
tia absoluta si eterna pentru *aristocratia*
— infricosiatu se tulbura si — incepu a
cepe cá: *Domitoriuulu totu mai are s'i alte*
si alte sentiri, de cátu numai si numai
santioná ultragiule impilatórie, demo-
tratórie si ruinatórie ale domnilor. din
apasta.

Insusi „Ung. Ll.“ celu fórté precautu,
tasece aerve, despre — „*Gefühl der Un-*
theit, welches alle Personen beherrscht, die
uns in höheren Stellungen sich befinden!“
adeca despre sentiulu de nesecuritate, ce
aprinso pe tóte persónele din posturile mai
la noi.

Si, de aci se vede, cá — numai persó-
e inalte si cu dotatiuni grase se temu, nu
ele si cu interesele lor — se tienu ame-
tiate!

Dar d'aci nime s'e nu créda, cá domni
giari se vor desteptá din beti'a lor asiá-
si se vor abate de la calea retacirei.
de cátu! Ei, pentru de a se sustiené la
ere, vor oferi si asta data nóue, si mai gre-
merificia din partea tieriei, si se vor face
ne pentru noue impilári de popóra; inca
si radicalu vor merge intru despolarea de
pturi si de avere a bieteloru popóra, pen-
ca prin acésta s'e castige inca o data alian-
s'e mai bine disu — protectiunea cama-
si, adeca a *reactiunei*!

La acésta conclusiune ne indreptatescu
siinti'a trista de siepte ani, si de acele ur-

mări ne tememu noi, pre cátu timpu mai este
in tíera ceva dreptu si ceva avere de sacri-
ficatu!

Dupa aceea — totu va urmá *diluviulu*;
despre acésta suntemu convinsi, cáci la dilu-
viu lucra domni oblu, cáci acésta este ur-
marea naturale a peccatulu.

Multi sunt, cari din schimbárele facute
in sferele militari supreme, credu cá e a se teme
de — *unu resbelu* in celu mai de aprópe
timpu.

Tóte dovedescu, cá — intipuirea dloru
despre *pacea* asecurata, tocmai asiá este de
prósta casi mintiunile lor despre constitu-
tiune si libertate!

Budapesta, in 19 iuniu n. 1874.

In nrulu precedenté, la loculu undo am
vorbítu despre dimisionarea si inlocuirea
ministrului de resbelu br. *Kuhn*, am amintitu
si despre *avangiamentele* si *dislocatiunile* mi-
litari, urmate totu d'o data, si cari dau eveni-
mentulu o insemnatete desclinita.

Fíindu cá nu ni permise spaciulu a insirá
acele *avangiamente* si *dislocatiuni* in nrulu
trecutu, éta le insíramu aici:

Asiá-dara dlu br. *Kuhn*, fostu min. co-
munu de resbelu, fú numitu comandante mi-
litariu in Gratiu; b. *John*, fostulu comandante
in Gratiu, fú numitu capu alu statului majoru
in Viena; b. *Ios. Philipovič*, comandante pana
acum in Brünn, peste Moravia, fú numitu
comandante in Praga, peste Boemia, in loculu
baronului *Koller*, nou-numitulu min. de res-
belu; b. *Franc. Philipovič*, comandante pana
acú in Cassovia, fú numitu in loculu fra-te-sen-
de comandante in Brünn; in loculu acestui-a
de comandante in Cassovia — *Peter*, marilo
amicu alu magiariloru, carele inea in urm'a unei
resturnári de alalta-ieri, s'au demineta repósá.

Mai alte multe numiri de alu duoilea
rangu urmara, de cari — nu mai amintimu, ci
incheiámu cu aceea, cá prin aceste numiri si
stramutári in posturile militare mai nalte —
nici pe de parte nu se considera de terminatu
sirulu numiriloru. —

Budapesta, in 8/20 iuniu 1874.

Mai ieri-alalta-ieri tóte foile din capi-
tal'a ungrésá adusera scirea — cu o ostenta-
tiune, ca si candu ar fi voit a face capitalu
in contra partitei nationale, despre aceea,
cumca dlu deputatu nationale *Mircea* *Stan-*
escu s'au inscriu la clubulu partitei pentru
nependinti'a tieriei.

Ne potendu noi ignorá acestu incidinte,
venim a aplica, cum ca intr'adeveru dlu *Stan-*
escu s'au inscriu in acelu clubu ungrescu
opositionale, dar — clubulu deputatiloru na-
tionalii nici n'au impedeatu v'oddata, nici n'au
deklaratu candu-va de necompatibile *parte-*
ciparea membriloru sei la veri-care clubu opo-
sitionale; ba une ori chiar s'au sentitu folo-
sulu, cá prin cáte unu membru interesele
nóstre sunt reprezentate in conferintiele
opositione de tóta nuanță, fresce, sus-
tienendu in casurile de interesu eminentminte
nationale — cu tóta rigórea la solidaritea
nationale.

Dlu *Stanescu* — ca deputatu nationale,
in fondu este membru reale si activu alu clubu-
lului nationale; accidentalminte in sa parte-
cipante la clubulu pentru nepondinti'a pa-
triei. Totu astfelu si mai alti membri ai clubu-
lului nostru apartienu altoru cluburi opo-
sitionali. — Acésta libertate pana acuma
nu s'au aretatu tocmai stricatiósa pentru clubu-
lulu nostru; pentru cá — ori candu a fost
vorb'a despre o *actiune comuna*, intru intere-
sulu nationalu, membrii nostri de prin acele
cluburi — nu s'au retrasu. S'au retrasu in sa
pururi dela solidaritate cu parti'a nationale —
deputatii romani si serbi, ce apartienu parti-
tei si clubului *dedkistiloru*, de unde a si ur-
matu necesarminte recunóscerea, cumca in-

trarea deputatiloru nazionali in acelu clubu,
in clubulu deákianu, este *necompatibile* si *ne-*
sufaribile.

Asfelu stámu astadi. Cum vom stá
mane, — vom vedé, si — conformu ne vomu
regulá. —

La situatiune, — respicári ulteriori.

In nrulu penultimu (42) alu fóiei
nóstre, incidentalminte, desfasiura-
ramu una programa — nu nóua, dar in
forma nóua si espresioni neindatenate,
care tocmai pentru aceea — asiá sen-
timu, cá are trebuintea de esplicatiuni
mai de aprópe, fiindu supremulu nostru
interesu, ca s'e fimu de plinu întielesi in
tóte partile, pentru cari scriemu, atátu
in díosu, cátu si in susu.

Am luat u indemn u pentru desfasiu-
rările nóstre — din faim'a ce se latiá,
despre pretinsele respicatiuni ale cele-
brului conducetoriu alu *Cehiloru*, *Dr*
Rieger, dandu noi pretinsei respicatiuni
o formale desmintire — numai din mo-
tivulu absurdulu lor. De atunci foile,
cehice si ceho-germane ale partitei —
un'a dupa alta venira a desminti si ele
positivmente acele elucubratiuni, aduse
de „*Podripan*,” desmintindu-le speci-
alminte încátu pentru pretinsele even-
tuali concederi din partea lui *Rieger*, cá
— politic'a s'e calea urmata pona acum
de opositionealea ceha-nationale — ar fi
gresita. Tocmai adeca aceea, ce si noi
am desmintitu mai vertosu.

Intr'adeveru — slabu, ba miserabilu
conducetoriu politicu ar fi acela, carele
— dup'o sustinere cu tóta firmitatea,
prin nespuse sacrificia — in timpu de
10 — 12 ani, a unei lupte grele — pre o
anumita cale, dupa atáta timpu, atátea
incordári, ar ajunge a recunóscé cá —
calea, politic'a, program'a i-a fost retac-
ita! Acésta se póte întempla unui po-
poru si unoru conducetori — incepetori,
neesperti, nepractici, casi buna óra Ro-
maniloru la 1848, s'e ardeleniloru la
1862/3, si cu passivitatea de la 1869 si
1872; dá; dar — nici candu unui po-
poru ca si *cehii* si unoru conducetori
ilustri si probati ca *Rieger*, si *Palacký*.
De aceea noi — fora tóta temerea, cá
vom fi desavuati, am disu cu tóta secu-
ritatea, cumca aste *absurdu*, si asiá dara
neposibile. Si — tecmai pentru cá ne-am
respicatu in acésta privintia despre *Cehi*
si despre *Rieger*: ne-am sentitu indem-
nati si chiar detori a ne respicá, pentru
analogi'a pusetiunei si politicei nóstre
cu a *Cehiloru* — si *despre noi.*

Aci este logic'a.

Dar — totu dupa firea lucruriloru,
respicările incidentali pururiá devinu —
accidentali; pentru cá in astfelu de ca-
suri — ordenarminte principalulu vine a
li absorbé din claritate si din valóre, si —
de aceea noi, cea-ce spre lamurire si
completare — absinti'a de două dile din
Pasta si lips'a de spaci u nu ni permise
in nrulu precedenté, venim a adage
aici. —

Declaratiunile nóstre din nrulu 42,
cuprindu in pucine cuvinte tésese prin-
cipali si generali:

1. cá Romanii, intieleginti'a si po-
porulu, cáti s'au desteptatu din somnulu
celu de mórté alu secliloru barbari la
cunoscinti'a de sine si de scopurile essis-
tintiei sale, tindu din tóte potéile spre
asemenea emancipare nationale, casi veri
care altu poporu, injugatu si impilat u,
candu ajunge a-si cunóscé ticalós'a stare;

2. cá s'ei — tindu la acestu scopu,
pre aceeasi cale, prin acelesi medilóce,
casi veri-care alta natiune — între ase-
menea imprejurári;

3. cá atátu scopulu, pre cum si
cáile si medilócele — nu sunt planuri si
combinatiuni — ale cutároru individi
particulari, s'e a cutáru conducetoriu
si agitatore anumitu, ci sunt — *neces-*
táti naturale absolute, impuse de impre-
jurári si de spiritulu desteptatu in cor-
pulu nationale!

Atáta a fost, ce noi am respicatu
la acea ocaziune si cea-ce — credem u cá
— ori cátu impare de chiaru si lamuritu,
totu este *pre pucinu*, pentru cá sate *pre*
generalu, si ca astfelu admite felurite
interpretatiuni, pre candu interesulu no-
stru facia de cei de la potere — pe dia
ce merge, totu mai multu e, cá s'e fimu
priceputi — pan' la celu din urma cu-
getu alu nostru — *precisminte bine si de*
plinu.

Noi — apere-ne Ddieu, ca s'e fimu
ajunsu acolo, unde afecta a se aflá dejá
unii curiosi politici ai nostri, cari mereu
se scusa, cá nu potú s'e vorbéscá din
fundulu animei lor, dupa curat'a con-
victiune a lor, cáci — legile de pressa
nu li ierta acésta. Noi marturisimú sin-
cerminte, cá — n'avemú cugete si pareri,
pre cari n'am scí, s'e n'am cutesá s'e le
manifestámu, pentru temerea de legea,
de procurorulu, de tribunalulu domniloru
magiari!

Cele ce avemú s'e adaugemú, respi-
candu si lamurindu aiciá, vor dovedí
acésta. —

Se nasce intrebarea, cá — déca noi,
pre cum am disu in nrulu 42 in lupt'a
nóstra politica-nationale — de 7, 10,
15 ani — pentru essis-
tia, atientimú acelasi scopu, pre aceeasi
cale, prin acelesi medilóce, casi alte po-
póra subjugate si impilate, — *la care*
stadiu am ajunsu dejá? si — unde cre-
demú s'e ne oprimú?!

Am spusú chiaru si limpede, cá
lupt'a pentru essistintia in contra simu-
latoriloru se incepu cu opositionealea si re-
sistinti'a prin representatiuni, plansori,
s'e gravamine nainte fáptoriloru su-
premi de statu, pentru nedreptatea si
tiraní'a ce ni se face; apoi — déca acé-
sta nu foloscesce, se continua prin stri-
gári si acusári nainte fáptiunei publice
— a lumii culte; — ér déca tiranii prin
poterea lorú física, brutale, prin legile si
essecutiv'a lorú barbara se grabescu a
puné pumnulu in gur'a celoru ce striga
si se vaiaata, — atunci aperearea si recla-
marea se face cu manele cu piciorale,
care ca s'e nu póta fi usioru impedeata
— se cauta intovaresiri s'e alianție cu
popórale vecine de aceeasi sórto, ace-
lasiu interesu; — in fine, déca nemic'a nu
ajuta, déca tiranulu vecinu s'e frate i
succede nu numai a astupá gur'a, ci pa-
na si a legá bute pre unu poporu viu si
desteptu, atunci acésta nu mai póte co-
nóscé nici unu felu de consideratiuni;
atunci lui, spre a-si încercá scaparea,
tóte i sunt permise, nu numai permise, ci
— de natura impuse! In astfelu de casu
estremu — parol'a este: *nimicirea reci-*
proca; resbunarea omenimei!

Nime acésta cale naturale n'au prac-
ticat'o mai pre facia — ca magiarulu, si
asiá — de buna séma nici n'ó scie, n'ó
cunóscé cine-va mai bine de cátu elu.
Si — tocma de aceea noi ne vom ferí a
vré s'e-lu amagimú, s'e s'e ne aretámu
prosti nainte lui; si de aceea noi tenemú
deplinu indreptatita intrebarea cá:

In care stadiu ne aflámu, unde am
ajunsu dejá pre scar'a luptei nóstre poli-
tice-nationale? si — unde credemú a ne
opri?!

Deci respundemú, si — provocámu

pre tota lumea drapta si intielpta, se judece, deca vorbim adevuru, candu respundem ca — dupa tote semnele, asiá ni se impare, cumca peste stadiulu gravaminelor si plansorilor naintea factorilor statului magiaru — am fi trecut; aci nu aflaram urechi se ne auda, nici anime se ne pricepa si se ni face dreptate!

Si — amariti pan' la indignatiune am paritu dejá pre calea apelului la opiniunea publica a lumii nestricate! Ba, ce se mai ascundemu, candu tota lumea scia, caici n'am lucratu in secretu ci pre facia, — am ajunsu dejá a cautá aliantie — cu cei de o sorte si de asemenea interese pentru ca dejá sentim apropiandu-se pumnulu magiaru de gurele nostre; precum vom areta la prossim'a ocaziune.

Austria — nu mai e; a peritu!

„Politik“ din Praga ni presenta detaliuri despre o charta pe anulu acest'a 1874, pentru cursulu drumurilor de feru, a postelor si telegrafielor, charta edata in Strassbourg, dupe materialele directoratelor regio de drumuri de feru si de poste din Strassbourg si din Metz, — in care charta nu se mai gasesce nici urma de Austria, ci — numai cu niscari puncte abia vizibili insemnata lini'a de despartire intre Germania — „Deutschland“ si intre Ungaria. Pe locurile, unde noi astadi tienemu ca este inca Austria, cadu tocmai literele „and“ din Deutschland, astfelu completandu Austria de odinora — tocmai bine pre Germania de astadi!

Ei dar ast'a nici nu este totulu; caici noi am mai vediatu charte din Berlinu, cari pusera otarale Germaniei — notabene ale celei viitdrice, pan' la Posionu, ba si pan' la Vatiu, doue ore de la Pesta: lucrulu principale in sa e, ca reportoriulu din „Politik“ ni spune pre cumca intocma acelesi charte, fora Austria, seu cu Austria prefacuta in „and“ din Deutschland, se propunu in tote scolele din Imperiulu Germaniei! Va se dice, generatiunea ce se cresce astadi, se cresce in credintia, ca — Austria nu mai esiste, ea cresce asiá, incatu va privi de tradatori de patria si Imperiu pre ori cine mane-poimane a'ar incerca a dovedi, cumca Austria abiburgica, nependinde de Germania — totu mai existe si are indreptate d'a assiste — undeva!!

La acest'a ne-a adusu — Dualismulu nefericitu alu gormanomagiariilor; la acest'a aliantia noastra cu Berlinulu, tutel'a dlui Bismark peste monarchia noastra! Vai si er' vai!! — —

Diet'a Ungariei.

Siedint'a Casei representative din 16 iunie n. 1874.

Dupa autenticarea protocolulu siedintiei precedentii si prezentarea de petitiuni de la municipia si de la privati, presedintele Perczel subterne credentionalile alesului deputatu Baussnern G. in Mediasiu, er' deputatul Oradei Teleszky se verifica definitivminte.

Warhmann M. interpedia pre min. de justitia in privintia a unui proiectu de lege pentru asigurarea inscrijelor ipotecarie ale institutelor de creditu.

Ministrulu promite pe sesiunea de toamna asemenea proiectu de lege, cea ce se ia spre cunoascintia.

Solyomosy R. cere a se adminte pentru motivare in cea mai de aproape siedintia propunera sa in privintia unei adeverate estimatiuni de case si pamentu. Cas'a concede.

Horn cere de asemenea a i se concede ca in cea mai de aproape siedintia se-si motive de propunera in privintia realisarii restantielor contributiionali.

Min. de finantie Ghiczy — reflectá Cas'a, ca in momentu astfelu de discussiune ar poté strica statulu, carele are atata trebuintia de creditu! In urmare Horn si-retrage motiunea. —

Varday G. interpedia pre min. presedinte despre obiectele ce eugetá a mai trece prin casa nainte de prorogare.

Min. presedinte Bittó spune, ca — afara de novel'a electorala si de legea pontru necompatibilitate, mai voisce a se deslega conventiunea pentru junctiuni cu Romania si concessiunea linie Temesiora Orsiova, precum si modificarea unoru concessiuni.

Molnár A si Teleszky, ca reportori, substernu propuneri le — pentru o clinica chirur-

gica la universitatea din Budapesta, pentru imprumutulu de 500,000 fl. pe sem'a celoru lipsiti si pentru maiorentatea femeiloru. — Se vor tipari si impart' si pune la ordinea dilei.

Molnár Alad. subterne reportulu comisiunei bisericesci despre ca satori'a civile; de asemenea Mol ar ant. presenta petitiunile gat'a spre referada. — Se vor tipari si pune la ordinea dilei. —

Min. de justitia Dr Pauler raspunde la o interpelatiune a deputatulu Wachter, in privintia regularii de posesiuni pentru unele comune, precum Bramu, Solisce, Talmaciu etc. promitiendu ca pe sesiunea de toamna va aduce proiectu de lege. — Se ia spre sciintia. —

Acum trecendu-se la ordinea dilei, se da a trei-a citire unoru proiecte de legi votate, intre cari si pentru advocatura. — Sa vor subterne Casei de susu. —

Vidliczky, in unu discursu mai lungu simotivédia propunerea, ca min. de finantie se fie avistu, a aduce proiectu de lege despre modalitatea refirii imprumutulu de statu de 153 millione.

Min. Ghiczy, face reflessiuni in contra propunerei, aretandu ca — lucrulu ce se cere este multu mai gravu, decatu se póta fi curendu adusu naintea Casei, pre cum se cere; er' la timpulu seu spre tota intemplearea se va aduce. Deci roga a se respinge propunerea. — Cas'a cu majoritate respinge. —

Urma propunera lui Horanszky, pentru de a se avisá ministrulu justitiei, a aduce unu proiectu de lege pentru stergerea institutiunii de essecutori judiciali.

Horanszky motivandu cu argumente positive, scoie din esperintia de tote dilele, propunera sa, ceru a se pune la ordinea dilei pentru debateru speciale.

Min. Dr. Pauler combate cerera cu enorgia si cu reporturiu presedintiloru de la tribunale.

Facendu-se votare, Cas'a cu 110 voturi contra 100 incuviintiédia cerera lui Horanszky, suferindu astfelu min. de justitia o cadere! —

Dupa statorirea ordinei de dia pentru siedintia viitoria, acesta de facia se redica la 12 si 1/2 ore. —

In cas'a de susu s'au publicatu unele legi sanctionate, er' altele s'au insinuat pentru debateru; intre acestea si cea despre notariatele publice. —

Estrasu din protocolulu

Delegatiunii congressuale serbesci, anume despre siedintia tienuta la Carlovitiu, in 8/20 aprile a. c., cu privire la cestiunea de despartire ierarchic a credintiosiloru din comunele mestecate, do data cu aretarea resolutiiloru luate in acestasi materia din partea Delegatiunii romane.

Sunt cunoscute nenumeratele intetiri, din partea Delegatiunii nostre congressuali, la ministeriulu reg. ung. de culte si de instructiune publica, — pentru de a intrevini la Carlovitiu spre deslegarea cestiuniloru de despartire, — cari traganandu-se acolo dejá de trei ani neresolvite, — au casionatu credintiosiloru nostri romani din comunele mestecate — multe neplaceri si asupriri.

Acuma inse Delegatiunea congressuale serba se intruni la Carlovitiu, si deliberandu asupra acteloru comisiionali, comunicá Escelentiei Sale, parintelui Archiepiscopu si Metropolitanu Procopiu, Protocolulu aceleiasi siedintie; er' Escelentia sa parintele Metropolitanu alu nostru, ca presedinte alu Delegatiunii nostre congressuali, a convocatu la Budapesta subdelegatiunea congressuala a noastra, carea in 12 si 13 iunie nou, a. c. tienh a III. siedintia, si-si fece oficiulu.

Pentru incunoscintia si mangaierea credintiosiloru nostri romani din respectivele comune mestecate, — lasamu se urmedie act conclusele Delegatiunii serbe dela Carlovitiu, — apoi vom adauga si rezultatulu deliberariloru din partea Delegatiunii nostre congressuali cu referentia la acelesi concluse, si anume:

1. Conclusulu delegatiunii serbe, referitoriu la invoierea si petitiunarea pentru delegarea tribunalulu reg. urbanu din Pesta, pentru pertractarea proceselor in caus'a de despartire ierarchica ale acoloru comune, unde impacatiunea amica n'a potutu succede.

In acesta privintia conclusulu s'a luat spre seire, si s'a dispusu: ca deora-ce Delegatiunea noastra congressuala dejá a cerutu delegarea Tribunalulu reg. urbanu de Pesta, — se se intietosca efectuirea, si tote actele respectivelor comune se se ceda membrului si referintelu delegatiunale Vincentiu Babesiu, cu plenipotintia d'a in grigi se se incepa procesele de despartire, in data ce delegarea de judetiu va fi urmatu. Anume pentru credintiosii din diecesa aradana — actele din:

Fabricu-Temisiora, Mehala, Becicherecu-micu, Fentacu, St. Andrasiu, S. Nicolaulu-mare, Saravola si Cismadlu ungurescu;

pentru cei din diecesa Caransebesiului — actele comunelor: Dobritta, Margita-mare, Pojejen'a-romana; — si incatu in cele-lalte comune unde s'a dispusu o noua increcare amica de complanare n'ar succede, — actele asidorea se se predés spre improcesuare.

2. Cu privire la actulu comisiunale despre impacatiunea incheiata in comun'a mestecata Alibunariu, Delegatiunea congressuala serba sub Nr. prot. 11, esaminandu acestu actu, si aflandu conformu Invoielei normative carlovitiene, l'a aprobatu.

Acést'a la noi s'a luat spre seire si se va commica cu Consistoriulu eparchialu alu Caransebesiului, spre incunoscintia comunei bisericesci romane. —

3. Actulu de impacatiune din comun'a mestecata Satulu-nou, sub Nr. prot. 12, asidorea s'a aflatu conformu Invoielei normative si s'a aprobatu; er

Delegatiunea noastra congressuala ilu tramite consistoriulu eparchialu de Caransebesiu spre esecutare. —

4. Nesuccederea impacatiunii incercate in comun'a mestecata Fentacu, Delegatiunea serba luandu-o spre seire. —

S'a avisatu la procesu, si actulu se estrada plenipotentiatulu Delegatiunii, nostre congressuale. —

5. In privintia comunei mestecate Chinezu, unde incercat'a impacatiune n'a succosu si caus'a s'a fost relegatu la procesu, — Delegatiunea congressuala serba, la cerera espresa a credintiosiloru serbi, — sub Nr. prot. 15 a decisu, si delegatiunea noastra congressuala s'a invoitu:

A se mai esmite una data comisiunile delegatiunale pentru o noua incercare de impacatiune amica.

6. Protocolulu comisiunale luat in comun'a mestecata Mehala in 18/30 octovre 1872, despre nesuccederea impacatiunii, — din partea ambeloru Delegatiunii congressuale — luandu-se la cunoscintia, anume de cea erba sub Nr. prot. 16,

Se estrada plenipotentiatulu nostru cu tote actele referitorie spre scopulu intentarei de procesu. —

7. La Nr. prot. 17, Delegatiunea congressuala serba ié spre seire protocolulu comisiunelor delegatiunale, luat in comun'a mestecata Becichereculu-micu, — despre nesuccederea impacatiunii incercate; er' Delegatiunea noastra a desisu:

A se predá cu tote actele referitorie plenipotentiatulu, pentru inceperea de procesu.

8. Cu privire la comun'a bisericesca dela San-Georgiu in suburbiulu Fabricu — Temisiora. Delegatiunea congressuala serba, sub Nr. prot 18 a decisu: ca despartirea ierarchica in acesta comuna curatu serba, — nici nu se pote admite, conformu Invoielei normative carlovitiene; deorece barbatii de incedere serbi la actulu comisiunale delegatiunale in 26 maiu 1873 au aretatu, cumca acesta comuna bisericesca e puru serbesca (?) la care casu Invoiel'a carlovitiene nici nu are aplicare;

mai departe, ca partea contraria romana, in contra acestoru obiectiuni nici o reflessiune n'au facutu; prin urmare obiectiunile serbe se privescu de justificate si valibile; deci Delegatiunea serba reproba procederea comisiunii sale, carea n'a luat in consideratiune protestele si obiectiunile barbatiloru de incedere serbi, ei s'a immisu in pertractare cu comisiunea delegatiunale romana,

— avisandu partea romana la procesu si permitindu a se face vorba de — modus vivendi, (de convietuire) — proveditu in paratulu XIX alu Invoielei carlovitiene, — cari sub acesta stipulatiune nu incape de felin.

Aceste cu totulu neteménice si false afirmatiuni, contradicendu veratei staria lucrului si situatiuniloru topografice si etnografice, cu privire la numerulu poporatiunii — se restorna totalminte prin consemnarea, respectiv aparintia acestei comune bisericesci in conspectulu comunelor miste, si pr multele plansori ale Romaniloru pentru scoterea loru cu violentia din biserica, carea, — dupa cum de comunu este cunoscutu, — pana la anulu 1866, a fost comuna, — si din carea s'au in scuturatu si batjocurit cartile romane, precum dovedes u investigatiunile oficiale urmate in ast'a privintia!

Deci Delegatiunea, noastra anuntandu in vigore conclusulu seu din 15 novembro 1873 nr. 59, predá protocolulu si tote actele plenipotentiatulu seu pentru improcesuare. —

9. La protocolulu comisiunale, luat in comun'a mestecata Monosturu, actualu sub dieces'a noastra aradana, Delegatiunea congressuala serba sub nr. prot. 19 a decisu:

Deorace impacatiunea incheiata 3/15 febr. 1872 — asiá, ca ambele parti — desi administrativminte despartite — se remana si mai departe in biserica comuna de pana acum'a — la obala este contraria atatu cu Invoiel'a carlovitiene, catu si cu asiediemintele canonice, pentru ca in intielesulu pactului incheiatu între ambele parti, biserica ar' fi supusa duoru jurisditiuniloru diocesane, — er' de alt'a parte despartirea ierarchica nici candu nu s'ar realisat totalminte: actulu de impacatiune precum s'a facutu, nu se aproba. —

Cu atatu mai pucinu se invoieste Delegatiunea congressuala serba, a primi si recunosce decisiunea Delegatiunii congressuale romane din 5 februaru 1873 Nr. prot. 7, precum a decretatu din sa parte, ca intru comun'a mestecata serba-romana si departe — pana la despartirea finale a bisericii, — se remana supusa iurisditiunii canonice a eparchiei aradane, — ci protestandu pentru ca comun'a acest'a propriaminte apartinetorie diecesei serbe de Temisiora, — in contra lelei si ceitatei a devenitu sub dieces'a romana aradana, fiindu ca atare sa se considerá supusa lelei si primitivei iurisditiunii diocesane serbe, respective Metropoliei Carlovitiene (!) pre catu timp ambele parti nu se voru despartii ierarchic se deplinu si legalminte, candu apoi romanii formandu comuna noua bisericesca, potu trece in legatur'a eparchiei, respective Metropoliei nationale a loru si se pótu incorpora eparchiei aradane!

Din acestu motivu presedintele Administratoru patriarhalu, — se incredintia, fara tota amenarea a face pasii necesari la lucrurile mai inalte competinti, si pe temelul inalte Resolutiuni din 8 iuliu 1865 Nr. 3263, atatu acesta, catu si tote cele-lalte comune bisericesci miste, predate Metropoliei romane, ale reclamá in partea ierarchiei serbe.

La punctulu acesta, Subdelegatiunea congressuala romana a enunciatu urmatoriele:

Obiectiunile si argumentele Delegatiunii congressuale serbe, — fiindu cu totulu neteménice, — nu se potu considerá; deorece comun'a Monosturu, din partea consistoriulu diocesane serbescu alu Temisiorii, pe baza pre-inalte Resolutiuni din 24 decembro 1864, formalminte s'a resemnatu ca comuna mista diecesei nostre romane aradane, ceea ce se demastra evidentminte si prin consemnarea ei in conspectulu tuturor comunelor anesate diecesei aradane.

Afara de acést'a, afirmatiunile Delegatiunii serbe totalminte se restorna si prin ordinationile ministeriali, urmate la reclamele consistoriulu serbescu din Temisiora totu de asemene intielesu, prin cari respectice, cererile serbilor recusandu-se, s'a decretatu remanera comunei Monosturu si mai departe sub iurisditiunea diocesane a Aradulu, — la carea apartiene faplice dejá de 10 ani.

Intru acestu întelesu Excelentia Sa Presedintele Archiepiscopu si Metropolitu va raspunde presidintului Delegatiunei congresuali serbe la Carlovietiu, notifican-ta-i, ca comun'a Monostoru intr'ega, conside-rata de *comuna mista*, apartinetoria eparhiei romane aradane, rimane in *status quo*, adeca impusa jurisdicțiunei actuali diecesane ara-dane, pre câtu timpu serbii conformu Invo-iei carlovitiane nu se voru despartii final-minte, potendu-se apoi incorpora diecesei serbe concerninti. —

(Va urmă.)

Caransebesiu, in 4/16 iunie 1874.

(Incercări miseribili de terorismu; in-dignarea poporului; fiasculu sbiriloru prosti, cari vrendu a-si face merite cu ori ce pretiu, sau sè-si faca de capu!) Iori dupa mediadi, ca unu fulgeru se respandi scirea, ca dlu I. Ionescu, asesorulu referinte la consistoriu, s'a arestatu prin dlu Josifu Ionescu, protonota-riulu Orasiului, s'a arestatu — pentru ca ar fi comis ne mai audita (!) crimă, de a înscrie „in numele clubului nationalu“ — provocare cătra comunele din prejnrlu Caransebesiului, ca acestea sè se pronuncia, respective sè spriginësca prin adrese catra dlu Generalu si deputatu Doda si catra coi-alti deputati din fostulu confiniu militar — proiectulu de rezolũtiune, facutu in diet'a tieriei la 11 maiu a c!

Si intr'adeveru dlu Ionescu comisesse oare *mare crimă* a subsrie provocările „in nu-mele clubului nationale!“ Dreptu aceea dlu com-ite supremu dede ordine dlui Primariu Brancovici, ca sè cercetedie caus'a, èr acest'a delegã spre acestu scopu pe *celu mai dibace* dirigatoriulu si celu mai pucinu scrupulosu si mai multu *magiaronu*, pe fostulu canduva mare nationalistu Josifu Ionescu!

Si dlu Primariu nu se insielã; căci nici insusi densulu n'ar fi cautatu nodulu in pa-purasi cu mai multa rigõre si scrupulositate de câtu dlu Ionescu, adversariulu politicu si per-sonalu alu dlui Ionescu.

Dar' — in desiertu tôte; căci totu nu-lu potã aflã, fie pentru ca — nu estise, sèu — pentru ca lumea bine scia, sub ce lege si domni traim! dupa o investigare de vro 5 õre de detinere de inca alte 5, si dupace cal-ându-i se cas'a, (— pfui, rusinea ve mance constitutionaliloru fanfaroni! — Red.) — între hãrtiele lui nu se aflã *nemic'a* compromi-tatoriulu, — dlu Ionescu fã pusu pe picioru liberu; si asteliu — nepotendu-se dovedi nici urma de crimă in contra persecutatorulu, — se vede că licurindu-le prin capu, cum — a subsrie in numele clubului nationalu a facere nevinovata a clubului nationalu — nu pòte sè involve nici o criminalitate, fiindu-se prè bine, cum inca pe timpulu legerii s'a formatu aici in Caransebesiu unu comitetu sèu chiar clubu nationalu elec-toralu, carele credemu, că de câte ori va fi vorb'a despre deputatul nostru, pòte si are a nã inciativ'a spre a se adresa cătra alegatori, ara ca prin absurdã sè se vatem vre o lege.

Atari cluburi electorali ossistu multe prin tiãra si nu înceta a lucrã intru intere-sulu programei loru de partita si a stã in intrerupta coatingere cu deputatii. Provo-cãmu la asemenea clubu in Aranyos-Mediasiu, carele mai asta iërna indreptã atâtea peti-tiuni cătra Dieta si intr'altelã acea fa-i-cioasa, ca — Cas'a deputatorulu sè se disolve! Dar — cui, pentru bunulu Ddiu, i-ar fi venit in minte de a dice, că acestu clubu ar fi comis vre o crimă!

Dlu Cernatony, ce e dreptu, a disu că arera celuia e impertinentia; dar sustemu invinsi, că nici chiar acestu d. grosolanu, spre adresa de aprobare si multumire cătra deputatii fostei granitie — nu s'ar potè spri-ke ca despre unu lucrul fora cale si fora ceptu!

A dõn'a dia, adeca astadi marti, urmã arectarea cu calcarea casoi Dlui asesoru con-sistoriale I. Damaschinu, in contra căruia de asemenea nu se potã dovedi nimic'a. *)

Nõua de altcum ni pare bine, că s'a in-

templatu acestã investigatiune — asiã de ri-gurosa, căci —**) Dlu Comite Supremu, la carele totu de a una am observatu unu semtiu de dreptate, se potã acum convinge pe de-plinu, despre patriotismulu si loialitatea pre-cum si despre nevinovati'a acelor duoi bar-bati, cari sunt ghimpi in ochii tuturoru lingu-attoriloru ce vendia dupa interese personali.

Èr dlu Primariu se va fi superandu reu, căci n'a potutu aretã unu rezultatu si meritu alu neobositulu seu zelu intru innadusirea a ori-ce miscare nationale! Ce mai dragalasiu de romanu acestu d. Brancoviciu. Dar — de nu mai nainte, apoi pre patulu mortii — va senti dulceti'a curatei sale anime!

Credu că este de prisosu a Vi descrie, atãtu inversiunarea ce a produsu arectarea sèu detionerea dlui Ionescu, câtu si bucur'a ce se manifestã din partea tuturoru celoru bine semtitori, candu lu-vedura èrasi liberu.

Apoi sè nu fie fericire pentru granicieri a ee fi datu pre man'a domnilor? ! . . . C. S.

Torontalu, in Banatu, lun'a iunie, 1874.

(Meditatiuni; õre ca din Torontalu, si mai alte.) — Eu tienu că, dca poporulu romanu ar avè pretutindena conducetori de princi-pia, cu o conduita seriõsa, de nu s'ar desna-turã barbariti nostri: caus'a nationala, pe lan-ga tôte uneltirile si agoniele domnilor nos-trii, totu ar trebuit vrendu ne-vrendu — sè progresedie, Si dca am fi petrushi de firm'a credintia si sperantia, că poporulu romanu, mãcar si cu forti'a — in contra fortioi, totu trebuie sè aiba viitoriulu nationalu: pe fetiele nõstre nu s'ar familiarisã adesea o nãgra in-tristare, si la privirile in viitoriulu nu ar pal-pitã in jungiuri animile nõstre!

Noi nu am pretiude mai multu, de câtu sè ni lasãmu animile in originalitatea natu-rale, si atunci am posedè o vietiã nationala nemaculata, prelanga o programã nestãrsa din anim'a romanului: fiesce care institutiune a-si face progresulu sale, fiesce-care romanu, ca singura individualitate sè-si faca diligint'i a s'a economica si sacrificiele pentru cultur'a popo-rului, si fiesce care corporatiune — sociala sèu religionaria, între limitelã ambitiuniloru si dog-melor sale — sè faca totu ce este posibilu pen-tru a inlesni generatiuniloru prosteriore luptele pentru cultura si existintia.

„Dar' ca sè ajungemu la visele fericite a-le strabuniloru nostri, câte sacrificie nu sunt cerute noue Romanilor! câte virtuti nu sunt trebuitõrie sè avemu! — dice Bol-lintineanu.

Eu tare speru, că se vor desteptã roma-nii nostri, si cei legati pentru õre cari inte-rese, si acesti-a se vor descatenã curendu; atunci, candu terminulu angagementulu va fi espiratu; atunci, candu procentelã capita-lulu ce au datu in fapta, vor sè fie in man'a capitalistiloru nostrii de trista memoria, atunci, apoi — da, din ce in ce vor sè ni se ivësca scene comice despre pacalitur'a domni-loru dela potere! — si — ce o sè mai ridemu in hohote! Nu e Ddiu bunu, ca Ddiulu ro-maniloru, căci este Ddiulu dreptatii!

Nu de multu a aparutu in „Romanulu“ sub titulu „Apretiurã reului actualu in tiã-ra,“ unu studiu dela dlu Opranu, in care acestu veteranu romanu, dovedesco cu ar-gumente chiar drastice, că fanariotulu face epi-demicã vieti'a nationala in Romania; cu alte cuvinte: pana unu „Chirichi,“ „Michilichi,“ „Cechlopides et compania,“ va conduco destinele Romanului, — Romanulu va fi nevoitu a plange cu rusine, vedindu ruguinu-se pãlta-gulu care o data sub Tudoru Vladimirescu a isbitu atãtu de romanesce pe acesti span-diatori din lume, veniti si adunati in spina-rea Romaniei!

Cine nu a cetitu list'a protopopiloru, demnitariloru bisericesci din dieces'a Ca-ransebesiului?! Rogu-Ve, nu vi-a parutu prin minte, că acei dni, si acelu Caran-sebesiu, nu este pe teritoriu romanu, ci a iuriã, de si nu tocma in Serbia, de securu inea in Slavonia. Atãti a Popovici, Ioanoviciu Gasparovici — Priculici, — nu mai esistu pe faci'a pamentulu! Apoi, èta reulu actualu si la noi, scrisu fora prologu, intr'o sengura meditatiune. Cine ar avè interesu si lipsa, ar' potè sè scrie colõne intregu, eu inse me margi-

*) Căci mintiun'a de libertate si de constitui-onalismu magiaru alu domnilor — inca o data, in faci'a poporulu — si-aretã golulu! — Red.

nescu cu atã'ta pentru d'a dovedi, că — sen-tiulu de ambițiunea nationala la noi este de-partu d'a se fi desteptatu inca cum se cade, pentru ca sè ne potemu cugetã si emancipati de strainismu.

Dar cu tôte, noi din Torontalu — inca am inceputu, sèu inca n'am uitatu sè mai fa-cemu si fapte romanesce, de si — am fostu nitielu, binisioru — molipsiti, si cam si intristati, căci — este grea calea acest'a na-tionala, si poporulu este — cam casi totu po-porulu, in unele mominte reu dispusu, — dar nice pòte sè fie altu cum, candu ne bantuø amaru saraçia si ne sugruma rou ingrigirea pentru unu altu viitoriulu mai bunu.

In atari mominte alta a asteptã, de câtu nesce manevre de guerila nationale, ar fi peste natura!

In Nereu, poporulu romanu, de si aspru balantiatu de nemti, re-eslã-si alege notariulu pe I. Opreanu, juristulu, de la care in contiele-gere cu parintele seu, bravulu preotu Stef. Opreanu, putemu asteptã totu mai multu bi-ne, si credemu, că acestã comuna, sub condu-cerea acestor romanu bunu, va continuã a inflori si a se sustenè.

In Banatu-Comlosiu in 13 iuniu s'a alesu de notariulu dlu Suciu din Lipova. Sè trãiesca Comlosienii!

Apoi e si timpulu, ca o data Comlosienii sè incepã a progresã romanesce, èr pe cei ce ii impede, sè-i mai impinga — sciti asiã in modulu loru — la o parte, ca sè tiena minte! — Noi multa sperantia legãmu de acestã poternica comuna, care si pana de pre-sente a datu destula inteligintia si destule semne despre aceea, că — este romana. — Comlosieniloru, la lucru, ca sè nu ne perdemu mandri'a romanã, ce intrecutu ni-a facutu totu numai fala.

Eu nu cunosc pe dlu Suciu din trecu-tulu seu,* dar' credu că este barbatu carele va cunoşce, că in Comlosiu are multe rele de vindecatu; dar — va sei totu d'o data că, dca acestu poporu dela natura fõrte elasticu sèu venjosu si energiosu va avè in frunte unu barbatu, care cu õre care bunu tactu si cu zelu neobositu lu-va conduco spre bine, si-lu va sei feri de amagirea si coruptiunea unoru miserabili, apoi curendu lumea va vedè acul inflorindu in tóta privinti'a numele romanescu. Noi dãm dlui Suciu svatulu si promitemu că ne vom si interesã multu de densulu, ca sè-si faca studiulu sèu asupra acestui poporu si pelanga oficiu, sè nu negrigësca nici cultur'a poporulu pentru care noi din tóta anim'a i recomandãmu sè-si arunce ochii asupra patrio-tulu seu doctente Putitiu, pe care noi lu-do-rim cu totu respectulu, sè-i fie mana de ajutoriu la regenerarea poporulu rom. din acest'a comuna, — carea — ce e dreptu, ar avè si popi si protopu, destulu de invetiati, dar — afara de pung'a loru de tôte pe lume nepasati! —

Mai avemu notari de romanu in Ianca-hidu, in Pesacu, in Toracu si in Checic-Roma-nia. Pe terenulu acest'a am progresatu binisioru, si sperãmu că in curundu tôte comu-nele romane căte mai sunt, vor luã eemplu, si vor descuibã pe strainii loru din posturile nemedilocitu ale loru.

Numai si numai sè nu desperãmu!

Argus.

Langa Resitia, lu 31 maiu 1874 st. n.

Credu a implini sacr'a datorintia a ce-loru competinti, — dar fora de graiu, — precum si a causã o viua placere celoru inte-resati, candu aducu la cunoscentia onoratulul publicu fapte demne de recunoscentia gene-rale si multiamirea celoru ce se bucura intru gustarea fructelor acelor fapte.

In comun'a Monio, intrandu societatea calei ferate de statu in negociatiuni pentru rescumperarea a 8 jugere de pamentu din pasiunea comunale spre folosulu linfei forate Voitegu-Resitia, carea aro sè treca preste acelu teritoriu, — la prim'a incercare nu succese impacatiunea dorita, si asiã păr-tile negociatiune ambele cerura intevenirea protorelui districtuale din Resitia, adeca a dlui Iuliu Petricu. Dlu pretore nici nu interd-ia a luã parte la pertractarea tienuta cu

*) Dar trecutul este — *junell'a* sa. Pare-ni-se că este vorb'a de temerulu, ce abiã anu fã alesu de no-tariulu in Barateazu, carele mai nainte servise căti-va ani ca telegrafista — totu intre straini, dar — carele, la cas'a parintësca de buna sãmã n'a potutu invetiã de câtu numai bine. — Re d.

representantele societãtii si representatiunea comunale, la 1. maiu a. e. in faci'a loculu.

Cu acestã ocasiune dlu pretore, figu-randu ca medilocitoriulu intre părți, nu nu-mai că esoperã dela societatea calei ferate, reprezentata prin p. t. dnu Josifu Tõlgyesy, (mai nainte Seidl,) administratore domini-ale in Boccoa-romana, o avantagiõsa si favora-bile impacatiune pentru comun'a nostra, că adeca societatea se involã a desdaunã cele 8 jugere de tufisiu si stanca din pasiune cu 25 jugere de pamentu prim'a clasa din alodiulu, intr'unu complessu, si a mai dã si unu locu de 1/2 jugeru in mediloculu satulu: ci — ce e mai multu, că adeca jugerelã cele 25, precumu si celu 1/2 jugeru, date comunei ca schimbu, se menira si intabulara ca fondulu alu Scolei gr. or. romane din locu. Pre piatulu de 1/2 ju-geru, ca forte potrivitu, se va si cladi noulu edificiu scolare.

Dreptu aceea, fondulu scõlei gr. or. romane din Monio, prin enerat'a fapta gene-rõsa a mai susu-citatorulu duoi barbati lu-andu-si inceputulu, — pana candu genera-tiunea presinte, pre langa sprimirea profun-dei sale multiamite, numesce pre domnii Iuliu Petricu si Josifu Tõlgyesy de fundatori, generatiunile viitoriulu, gustandu fruptele faptelor acestora — ii vor insirã intre bar-batii cei de demna amentire ai generatiunei nõstre! —

Gaiulu-micu, comit, Temesiu, in iunie 1874.

Multu stimata Redactiune! In diu'a de maïu v. se intemplã ceva, de ce n'am fi cute-satu sè ne tomomu pana e lumea! In aceea dia dlu administratore alu protopopiatulu nostru din Giacova, comunicã invetiatoriulu nostru Petu Vuicica, unu decretu alu Con-sistoriulu de Caransebesiu, prin carele numi-tulu invetiatoriu se redica si indeparta de la postulu seu, din caus'a că — nu a fost in stare a produce testimoniu de calificatiune nici de-cretu de intarire in postulu seu din partea consistoriulu de Vrsietiu!

Invetiatoriulu numitu a fost sufletulu nationalu, care a condusu pre romanii comu-nei nõstre la despartirea ierarhica si ii-a fer-itu de cursele contrariloru: de aci va trebuit sè priespa fie cine, că — câtu de afundu la anima ne-a isbitu mesur'a necrutatõria a consistoriulu nostru romanu nationalu!

Invetiatoriulu nostru — n'a fost dintre acei-a, cari si-au cumperatu decretulu de ofi-ciu; elu sermanulu de mila a primitu stati-nea de la protopopulu serbescu, atunci ste-panu peste scõle, si documentele de cali-ficatiune ce avea, le-a datu acelu-a; deci cum vine acuma consistoriulu romanu a i resplãti atãtu de negru meritele nacionali.

Dlu administratore i-a sioptitu svatulu, ca sè caute a-si câstigã documentele de cali-ficatiune si apoi a se pune in concurentia pentru alta statiune invetiatorësca.

Lucru mai reutatosu de oștu acest'a nici nu se pòte cugetã. In locu de a-i dã terminu pentru ca sè-si caute si aduca documentele, stepanirea nõstra nationale vine de i ia pana din gura mai antaiu, apoi i dice că sè amble dupa alt'a, pre candu tóta lumea scia că — câtu de multu costa astadi doban-direa unei statiuni invetiatoresci!

Reu, neumanu si fara buna socotela au facutu cei-ce au pusu pe invetiatoriulu nostru din scõla pe ulitã, cei-ce au creditu că asiã se potu cuceri animele si venã sufletele nõstre crestinesci. Da, a ranã de mörte se potu ast-feliu!

Ce facurati domniloru prin acestã fapta?

Facurati dintr'unu omu cu basa si ca-pateru — unu corsitoriulu! Cã avè-ieti oca-siunea a dobandi in loculu aceluia unu inve-tiatoriu mai demnu, ca prin meritele lui sè vindecati ran'a ce ni-ati infiptu animei cu pasirea tirana si dusmana de acuma! — acõ-s'tã vom vedè! —

Varietati.

† (Necrologu.) Dupa cum tocma as-tadi intielegemu, bravulu nostru barbatu nationalu, prè demnulu protopopu alu Buteniloru in comitatulu Aradulu, Andreiu Machi, marti-a trecuta in 4/16 iuniu, dupa unu morbu scurtu, repõsã intru Domnulu in poterea etatei sale de 48 de ani. Lu-plangu multe rudanii, multi bunu amici, toti căti lu-cunoscu, deose-

bitu întregu poporul și clerul și cu toată înțelegința din Buteni și din pre-juru. *Fie-ți tierin'a usîora și memori'a nevîtată!* —

† (Necrologu.) Crud'a mîrtie  r ni rapl din midilogu pre unu bravu teneru romanu, plinu de speranța pentru totu c tilu-cunosceau. In 29 maiu reposed  dupa unu mai îndelungatu morbu de peptu *Traianu Botico*, fiulu parochului romanu din *F. Tóth*, in comitatulu Bicharului, in etate abia de 23 de ani, tocmai candusi-incheiasse studiale si despusese censura pentru notariatu, lasandu intru aduncu doliu pre bunii sei parinti si pre o sora a sa. Inmormentarea avu locu la 2. iuniu cu multa pompa si intre multe lacrimi. *Fie-ți tierin'a usîora!* —

(Necrologu.) „Să ne rog m lui Ddieu pentru contrarii nostri!” In 12 iuniu n. f  petrecutu la mormentu in *Logosielu*, comit. Carasiului — *Assente Patusianu*, notariulu de acolo, carele dupa unu morbu greu de doue lune, parasu acésta vietia trecetoria. — Dupu cum ni spune numele seu, repositulu a fost romanu, dar despre care e faptele sale cunoscute in tóta vietii a sa faceau marturia, că — numai in reulu poporului romanu si — afl  placerea, numai ca o unelta a dusmaniloru poporului se tinea fericitu!

Si pelanga totu acestu mare devotamentu pentru domni si pentru reu, — vai ce pucina recunoscintia seceră in  rele din urma chiar de la acia, caroru t te, pana si vietii si onórea si-a sacrificatu! Chiar si pentru de a-i d  ultim'a onóre — s'au adunatu multime mare dintr'acea, pre cari in tóta vietii a sa ii a uritu si dusmanitu, dar — abia 3-4 dintre acia, caroru a tradatu si sacrificatu interesele sangelui aeu! — Ce li si mai trebuescu domniloru unelte, deca o data nu mai potu face servitia! Domnii, strainii, nu iubescu pre romanu ori cino să fie elu, dec tu numai faptele lui cele batjocorit rie si degradat rie de fratele seu!  r noi, standu cu multimea la mormentu retacitului nostru frate, fratelui nostru — cane,*) cu lacrimi de m chnire si de parere de reu strigăm cu caeri: *„I rta-lu Domne, că n'a sciutu ce face!”* —

( r o abnormitate!) Dupu publicatiunile institutului meteorologicu din Viena, domineca in 14 si luni in 15 iuniu, in muntii Austriei de diosu si desusu a ninsu cumplitu, mai multe  re, incátu ramurile arboriloru s'au ruptu. De aci a urmata frigulu celu mare de domineca, carele s'a estinsu pana la Tisa. —

— (Alessandru Bujoru.) Petru a raspunde unora, si a preveni mai multoru reclame, spunemu at t'a, c  invetiatalu si genialulu june *Alexandru Bujoru*, a repositu in urm'a unei loviri cumplite peste capu cu unu baston potericu, print' unu nefericitu camaradu alu seu, dintr'o ne'ntielegere bagatela, si a moritu dupa cele mai teribili suferintie de trei septemani, in care timpu bietulu omu se smintise de totu!

— (Multiamita din anima.) Unu bunu amicu alu fie-iertatului *Alexandru Bujoru*, vine a multiami cu adunca recunoscintia domniloru: *Nicol. Zigre*, advocatu, *Ioane Popu* advocatu si vice-not. comitatense, *Teodoru Rafila*, invetiatoriu, toti trei din Oradea-mare pentru bunatatea animei loru nationali si crestinesci, prin care interesandu-se foarte multu de crud'a sorte a greu vulneratului *Alexandru Bujoru*, si-au pusu t te silintiele pentru de a-lu mantui cu ori-ce pretiu din ghiarele mortii, ceea-ce nesuccedindu-le, si suportara speșele de immentare. —

— (Sambata, in 13 iuniu,) in *Milano* a cadutu o grindina si s'a descarsatu o furtuna, cum n'au mai pomenitu lumea in partile n stre! Diece minute a versatu cerulu ne'ncetatu si cu o asprime ce nu se póte intipui — sloi si glontuiri de ghiatia, meste-cate mici si mari, incependu de la diumetate de lotu, pana la 4 loti de grei si unii c tu pumnulu de mari. Nu este casa carea să nu fi suferitu dauna mare, dar mai mare au suferitu campii si gradinele, fiindu t te dripte si nimicite, incátu pomii au ramasu fora frundie

*) Auditu-ve necrologulu, domniloru *Brancovicu* si *Ionescu* din Caransebesiu, etc. etc. etc. — Red.

si ramurele,  r straturile si semenaturele nici nu se mai cunosc cu au fost! —

— (Din comun'a *Russova-vehic.*) langa Iamu in Carasiu, ni se scrie despre o fapta inforat ria, ce o comise acolo in 2/14 a l. c. unu june cu numele *George Gontia*, si cea-ce dovedesce o scapatare morala infricosiata intre acelu poporu, unde precum ni se spune astfelu de fapta nu s'a mai pomenitu! In acea dia, f t'a mare *Marta Jucu* esindu afara la hold'a de cucurudiu, au porinitu dupa ea si doi teneri *G. Gontia* si *I. Racuciu*, si ajungend'o voi-au să vorb sa cu ea, ceea-ce dens'a in sa nu voia, ci — a pornitu a return  ca tra casa,  r numitii doi dupa ea. Ajungendu la podulu de peste riulu vecinu, tenerulu *Gontia* scoșe unu pistolu si lu-descarcă in spatele fetei ce mergea nainte a lui, carea curendu cadia la pamentu, de unde ne-omenii voi-au a o redica si arunca in apa, dar fusera impedeati de mai multi conlocuitori ce intr'aceea sosira. Pistolulu a fost incarcatu cu drame, dintre cari 14 au petrunsu in spatele biete fete! — Si —  r se redica v cea ca tra preotime — strigandu-i: Să nu lase a se stinge semtiulu de moralitate, temerea de Ddieu in animele poporeniloru! S  aperi si cu invetiatur'a cuventului si cu esemplulu portarii sale proprie — pre poporu de stricatiunea, ce o respandesce politic'a de astadi!! Mantuiti biserica lui Christosu, prin ferirea poporului de cugete si fapte rele!!! —

(*Francia, s u natiunea francesca* — dintr'unu speciale punctu de vedere, din punctulu de vedere alu productivit tei sale literarie.) „Romanulu” din Bucuresei, dupa *„La Turquie,”*  r acést'a, cum dice, dupa *„Gas. univ. illustrata”* din Lipsca, constata, că Francia a produsu in anulu trecut, 1873, mai multe carti de c tu t te tierile c te se ocupa de literatura. Au aparutu in acelu anu 11,530 volume si resp. brosiure, si c tra acestea inca 3500 caete de musica, partituni, albumuri, metode etc. etc. in fine inca 2156 colectiuni de gravure; in totale dicei 17,500 opere, s u aproape 50 pe fiecare dia. — Inc tu pentru comerciulu cu carti, acel'a inca n'are asemnare. O singura libraria din cele mai importanti, a avutu anulu trecut o miscare de afaceri de peste 14 millioane franci! In acésta cifra Austria si Germania figur dia cu 200,000 fl. *Illustratiunea de Lipsca* dice, c  cifr'a de 14 millioane este cea mai mare, la care s'a urcatu vre o data afacerile unei librarii de de faci'a pamentului. — Apoi nemtiulu va să degradie pe francesu! Ce prostu lucru. —

Nr. 104 — 1874.

pres.

Anunciu.

Conformu conclusiunei luate in Siedintia Comitetului Asociatiunei transilvane din 12 maiu cal. nou a. c.  . 48, adunarea generale a Asociatiunei transilvane pentru anulu curente 1874 se va tien  la 10—11 augustu cal. nou a. c. in opidulu *Deva*.

Cea-ce prin acést'a, in sensulu   -loru 14, 21 si 25 din statute, se aduce la cunosciinta publica.

Dela presidiulu Asociatiunei trne pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Sibiu, in 13 iuniu c. n. 1874.

Iacobu Baloga, mp. *Ioane V. Rusu*, mp. v. presiedinte. secret. alu II.

Au esitu de sub tipariu si ni s'au tramisu:

„Cuventari bisericoesi,”

scrise de *I. P. Papiu*, preotu de dieces'a Gherlei, spiritualu la institutu correctionale reg. trans. assess. cons. Tomulu alu *II-lea*, in *Gherla* 1874, si se afla de vendiare la autorulu, cu pretiu de 1 fl. 50 cr. pentru prenumeranti,  r pentru altii cu 2 fl. v. a.

In cuprinsulu seu de 324 pagine, octavu mare, cu tipariu curatu si bine legibilu, intr'o limba populara buna, si cu multa insuflire lucrata, are 48 de predice, pline de instructiune morale crestinesca, pentru 32 de dominice, incependu cu prim'a dupa *Rosalie*, apoi pentru dominecele nainte si dupa finaltierea

crucii, pentru serbat ria nasterii si a bote-sului; testulu la fie-eare cuventare fiindu luat din pericop'a vangheliei de dia.

Lucrările parintelui *I. P. Papiu* de asta natura sunt multu mai bine cunoscute, de c tu să aibe trebuinta de laud'a n stra; si asi  nu ne indoimu, c  si acésta carte, at tu de demna d'a fi folosita de ori-care preotu, ce scia că — ce va s  dica a fi demnu *pastoriu sufletescu*, va fi cautata si studiatu de intregu clerulu nostru.

Plati'a de grane in Budapesta.

Va fi bine, ca on. publicu să se orientie si astadi, dupa-ce amblarea favorabile a timpului a indreptatu multu starea campiloru si semenatureloru mai pretotindeni, — să se orientie despre tendintia preturiloru graneloru, in patia de aici.

Insemn mu deci, că precum nu se facu oferte considerabili, tocmai asi  sunt rezervati si cumperatorii, astfelu, incátu ce se dă si se ia, este mai multu numai pentru trebuintia de t te dilele,  r speculatiunea cea mare — nu se misca.

Preturile si ale gr ului, si ale porumbului si ovėsului sunt in scadere.

Gr ulu comunu, de usantia, s'a caparitu pentru septemvre si octomvre, va s  dica celu nou cu c te 6 fl. 45—50 cr. metiulu;  r gr ulu de anu, ce se vinde pe dia, dupa calitatea ea de 82—85 ponti, s'a notatu oficialminte cu 7 fl.; 7 fl. 25 cr.; 7,45, 7,65, 7,80, 7,95 cr. pana si 8 fl. si 8 fl. 10 cr. celu mai frumosu si mai greu, — socotindu-se dupa magea vamale.

Secar'a — este stationaria de trei septemani notandu-se oficialminte cu 5 fl. 25 cr.

Ordiulu — in momentu nu este notatu.

Cucurudulu s'a caparitu pentru iuliu si aug. cu c te 4 fl. 60—70 cr. de metiu.

Ovėsulu de asemenea pentru septemvre si optovre cu c te 1 fl. 93—96 cr. de metiu, socotindu metiulu cu 50 de ponti. —

Astfelu fiindu, marfa din strainetate, anume din Romania, mereu dispire din patia n stra. —

„Priculiciu,”

f t'a umoristica-satirica, apare una data pe septemana in Timisiora, sub respundiabilitatea advocatului *P. Rotariu*, si ea costa:

pre 1/4 de anu 1 fl. 80 cr.
„ 1/2 ” ” 3 fl. v. a.
„ 1 anu intregu 6 fl. v. a.

Cu prim'a a lunei venit rie *Iuliu* stilulu nou, deschide abonamentu sub conditiunile mai susu aratate.

Ca premiu pentru prenumerantii sei promite ic n'a: *„Romanii anteluptatori pentru egalitatea natiunala in Diet'a Ungariei din anulu 1861,”* infaciandu-i c ti anteluptatori au fostu, c ti au mai remasu; si din cei inretati — ce s'a alesu, — ce sunt acia acuma?! —

Pretiu de abonamentu rog mu a se tramite prin avisu postale la adres'a redactorelui in Timisiora.

Timisiora, in 16 iuniu 1874.

P. Rotariu,
Redactore.

Literariu.

A esitu de sub tipariu *„Anale Societ tii academice Romane,”* Tomulu VI. sesiunea din 1873, si se afla in depositu la Dlu *Dimirie Iarcu*, casarulu Societ tii, strad'a Pensionatu, Nr. 12, si la librari. Preciulu unu leu nou. —

Asemenea se mai afla de vendiare si urmatoriele opere:

Anale Tom. I—V 11 lei; 50 b.
Gramatic'a Romana 5 lei;
Operele lui Tacitu 6 lei;
Coment. lui Iuliu Cesare 2 lei;
Descriptio Moldaviae 4 lei;
Dictionariu Tom. I. 30 lei;
Id. din Tom. II. fasciculele 1, 2, si 3. —

Cursurile la burs'a de Viena,

dupa inescintarile telegrafice din 20 iuniu n.

Rent'a in arg.: 74.60; rent'a in h rtia 69.50; sortiurile de statu din 1860, intrage 108. —; patrarie: 111. —; sortiurile de la 1864: 130.50; sortiurile instit. de creditu: 162.25; sortiurile ture: —. —; obligatiunile rurali ung.: 75. —; transilvane: 72. —; banatice: 74.50; bucovinene: 78. —; actiunile inst. de cred.: 219. —; actiunile baneci nationale: 901. —; actiunile drumulu de ceru austr. de nordu: 2086. —; actiunile drum. fer. romanu: 45.50; ung. orientale: 53.50; imprumutulu ung. pentru drumurile ferate: 95.25; agiulu argintulu: 106.25; galbenii imp.: 5.32; napoleondorii: 8.96; rubl'a russa: 1.55; talerulu prussu: 1.66. —

Asemenate aceste cursuri cu cele ce au publicatu nainte de optu dile, se arăta tendintia h rtieloru forte pucinu schimbata in susu, a aurulu si argintulu inse neschimbata.

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

Pentru indeplinirea postului de invetiatoriu la scol'a gr. or. romana din *Romanesci*, protopopiatulu Fagetului, se escrie din nou concursu cu terminu de siese septemene dela prim'a publicare in f i'a *„Albina”*.

Emolumentele sunt: 120 fl. v. a. in bani gata; 20 meti de gr u; 20 meti de cucurudiu; 100 lb de lardu; 100 lb de sare; 15 de luminari; 10 orgii de lemne si 1/2 jugeru de gradina cu cartiru gratisu. Doritorii de a ocup  acestu postu au a-si tramite recurselu, instruate in sensulu statutulu org. pana la defiptula terminu, c tra dlu protopopu alu Fagetului *Atanasiu Ioanovicu*.

Romanesci, in 16 maiu v. 1874.

In contielegere cu dlu protopopu tractuala 2—3
Comitetulu parochialu.

Concursu

La vacantea parochia din comun'a *Branesci*, protopopiatulu Fagetului, se deschide prin acést'a pana in siese septemane dela antai-a publicare in *„Albina.”* Emolumentele sunt: una sesiune parochiale de 32 jugere, stol'a si birulu dela 140 de case, si 1/2 jugeru de gradina intravilanu.

Doritorii de a ocup  acésta parochia au a-si tramite recurselu loru — instruate in sensulu statutulu organicu biser. adresate comitetului parochialu — c tra dlu protopopu *Atanasiu Ioanovicu* in Fagetu.

Branesci, in 16 maiu v. 1874.

Cu scirea mea:

Atanasiu Ioanovicu, m. p.

protopresbiteru.
2—3 *Comitetulu parochialu.*

„ALBINA”

institutu de creditu si de economi in Sibiu

Primesce depuneri de capitale spre fructificare:

a.) pre langa anuciarea ridicarii in sensulu statutoru, cu 6% interese.

b.) sub conditiune, d'a se anuci  institutulu ridicarea depunorii la trei luni insaitu, cu 6 1/2 %;

c.) sub conditiune d'a se anuci  institutulu ridicarea depunorii la siese luni insaitu, cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) deponentulu are a se dechiară in diu'a depunerii, altu-cum inlocarea se va privi ca urmata sub conditiunea a)

Interesele incepu cu diu'a, care urm dia dupa diu'a depunerii si inc ta cu diu'a premergatoriu dilei, in care se ridica depunerea, cu acelu adaosu inse, c  numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

Depunerile tramise prin posta se resolvesu totu-deaun'a in diu'a primirii prin spedarea libelului la adres'a deponentulu.

Sibiu, 28 maiu 1871.

4—4 *Directiunea institutulu.*